

גודל
אמיתי

התגוננות בפני זבוב החול ומחלת הלשמניזיס (Leishmaniasis) שושנת יריחו

מניעה אישית

פצצה

- הפעלת מאווררים או מזגנים להפחתת פעילות היתושים.
- שימוש ברשת צפופה מזו המותקנת בבתי (רשת חממה) למניעת חדירת יתושים.
- ריסוס הרשתות בחלונות ומפני הבתים בחומרים דוחי חרקים. במידה וזבוב החול נמצא בתוך הבית ריסוס יכול לסייע.

פתיון

- מריחת אזורים חשופים של הגוף בשעות הערב בחומרים דוחי יתושים, חשוב ביותר למרוח על הפנים והצוואר.
- לבישת בגדים ארוכים כאשר שוהים מחוץ לבית בעיקר אחה"צ ובערב.
- יש להימנע מלינה בחוץ באזורים בהם ידועה פעילות של זבוב חול.

מניעה סביבתית

- מניעת מפגעים חברואתיים כמו דליפות מים וביוב והצטברות אשפה.
- הרחקת גורמי משיכה של שפני סלע בתוך הישוב.

מחלת הלשמניזיס היא מחלה הפוגעת בעור בצורת פצע. המחלה מכונה "שושנת יריחו" בגלל מוקד הדבקה גדול באזור יריחו. כדי להיבדק במחלה יש צורך בשלושה שותפים: טפיל חד תאי, חית בר המהווה את "מאגר המחלה" (שפן סלע, פסמון ומריון), נקבת חרק המכונה "זבוב החול".

נקבת זבוב החול היא זו שמעבירה את הטפיל מחולל המחלה מחיית "מאגר המחלה" - שפן הסלע. זבוב החול הוא חרק קטן (4-1.5 מ"מ), הוא מעופף חרישית בדילוגים לגובה של עד 40 ס"מ מפני השטח ללא הזמזום האופייני ליתושים. זבוב החול פעיל בשעות הערב והלילה בעיקר בין החודשים מאי-אוקטובר.

עקיצת זבוב החול היא עקיצה מכאיבה ועלולה להעביר אלינו את הטפיל מחולל המחלה במידה וקודם לכן עקץ שפן סלע נגוע בטפיל. תקופת הדגירה של הטפיל בעור נעה בין 10 ימים למספר חודשים. לאחר תקופת הדגירה מופיעים אזורים אדומים ומגרדים במקום העקיצה ההופכים לכיב (פצע) אדום-כחול בעל שוליים משוננים.

כל נגע הוא תוצאה של עקיצה אחת. הפצעים מופיעים לרוב באזורים חשופים של העור מקום בו הזבוב יכול לעקוץ. על פי רוב פצע אחד מחסן מפני הדבקות נוספת במחלה אך באדם שנעקץ מספר פעמים בו זמנית יופיעו מספר פצעים. לעיתים לאחר תהליך הריפוי נוצרת צלקת. צורת הנגעים השונים היא רב גונית. הכיב מתרפא מעצמו רק לאחר שנה אולם טיפול נכון ובזמן מקצר מאוד את משך ההחלמה. ניתן לאבחן את המחלה ע"י ביופסיה מהפצע. לא קיים חיסון למחלה אך כיום ישנו טיפול מקומי יעיל.

המחלה אינה מדבקת מאדם לאדם ואינה מסכנת חיי אדם.

בעקבות גילוי של מקרה הדבקות במחלה ומאחר והיו מקרים דומים באזור מגורכם אנו מציעים מספר פעולות להקטנת הסיכוי להידבקות במחלה.

יש לשלב פעולות מנע אישיות וסביבתיות. מיגון נכון יכול למנוע חלק ניכר מהעקיצות (בדומה להגנה אישית מנזקי השמש).

**במידה ויש לכם פצע שאינו נרפא תוך כשבועיים,
יש לפנות לרופא עור לקבלת טיפול!**